

ILAN GOLDSTEIN / אילן גולדשטיין
 PHOTO ALBUM / תמונות מהאלבום

מאיה ודוגי, 2013, שמן על בד, 60x50 ס"מ
 עם אבא, 2013, שמן על בד, 60x80 ס"מ <

פורים תשל"ט, שמן על בד, 60x80 ס"מ, 2013
 בכפר, 2013, שמן על בד, 60x80 ס"מ

בית האמנים ע"ש יוסף זריצקי, תל אביב, רח' אלחרזי 9, 64244
 The Zaritsky Artists' House, Tel Aviv, 9 Alcharizi St., 64244
 טל' 03-5246685 | 972-3-5246685 Tel. | www.artisthouse.co.il

תמונות מהאלבום

גלית סמל

חוויות ילדות נשכחות המתארות רגעים קסומים הם הבסיס לסדרת ציורים זו. החזרה אל חוויות מן העבר פתחה אצל גולדשטיין ערוצים נשכחים. לאחר דפדוף באלבום המשפחתי הוא החל לשחזר מן הזיכרון חוויות אישיות. נושא הילדות שב ומעסיק את גולדשטיין. בסדרה קודמת שהציג בבית האמנים, חזר במסע פרטי אל עברו כתלמיד בבית ספר יסודי בירושלים באמצע שנות ה־80. סדרה זו, לעומת זאת, עוסקת ברובה בילדותו המוקדמת של גילאי 6-3 בסוף שנות ה־70 ותחילת שנות ה־80, בבית הוריו בשכונת קרית־יובל בירושלים ובבית סבו וסבתו בהוד השרון. גם כאן, גולדשטיין הוא כמו מבקר החוזר בזמן אל נוף ילדותו ומבקש להציף ולהחיות מחדש בזמן קצוב פרגמנטיים וקטעי חיים אישיים. העיסוק בנרטיבים אוטוביוגרפיים ובזמנים שלא יחזרו, המאפיין את עבודתו של גולדשטיין בשנים האחרונות, מתקשר לרעיון הנצחת תקופה משמעותית בחייו.

גולדשטיין מצייר ביד עדינה ומדויקת את הדמויות על פי תצלומים צבעוניים שצולמו באותן השנים ונלקחו מאלבומו הפרטי. הבחירה לצייר דווקא בשחור לבן מאפשרת התמקדות במהות וביחסי הדמויות. הרישומים נעים בין מבט המעמת אותו עם עיני עצמו לבין מבטו של האחר העוסק בהתבוננות על חייו.

ציורים אלה צוירו מנקודת מבטו של בוגר. ההתבוננות במושאי זכרונו כילד אינה נעשית מתוך מבט מבקר על אותה תקופה, אלא מתוך מבט עכשווי ומפוכח העוסק בקשר הנצחי בין בני המשפחה ובאהבה ככוח מניע. הציורים עוסקים בתיאור הגיבורים הפרטיים של גולדשטיין. דיוקנאותיהם משדרים אותנטיות רבה. באמצעות הציור הוא מנסה לבחון את יחסי הגומלין בינו ובין הדמויות.

בספרו "מחשבות על צילום"¹ מפליא רולאן בארת לתאר את כוחם המאגי של הצילומים המשפחתיים. הצילום מספר לנו על מה שהיה, ומצד שני הוא מנציח את הרגעים ונכנס לתוך מאגר הזיכרון הוויזואלי, האישי והלאומי כאחד. התמונות אשר להן סמכות בלתי מוגבלת למעשה בחברה המודרנית הן בעיקרן תמונות צילומיות. סוזן סונטאג² טוענת כי תמונות כאלה מסוגלות לתפוס את מקומה של המציאות קודם כל משום שתצלום אינו רק בבואה או רק אינטרפרטציה של הממשי אלא שהוא גם שריד, דבר מה הלקוח במישרין מהמציאות. התצלום מאפשר לנו לחזור ולהיאחז בעבר ולהפכו להווה. התצלומים לא רק חוסכים ומפרשים לנו את החומר הגולמי של

חיי היום־יום, אלא גם מוסיפים לנו כמויות חומר גדול שבאופן נורמאלי נסותרות וסמויות מעינינו. במובן זה הם כולאים את המציאות ומגדירים אותה מחדש.

בציורים קטנים מתוארים בני משפחתו של גולדשטיין העסוקים ברגעים וסיטואציות יומיומיות המעמתות את הצופה עם רגעים משמעותיים בחייהם. הדיוקן המשפחתי הוא נושא רבי־פנים במסורת אמנות הדיוקן, המחבר בין הייצוגי לרגשי וטעון זיכרון אישי וגעגוע. המשפחה בציורים אלה מיוצגת כסביבה תומכת. תיאורי אהבה ודאגה משמשים כעוגן וכמקור משותף המספק קרבה וחום אנושי.

ההתמסרות לרומנטיקה נוסטלגית של ילדות תמימה ניכרת במיוחד ברגעים בהם מחבקת הילדה את הכלב או הילד המחזיק את אחותו התינוקת על ברכיו. החזרה אל העבר והנסיין להחיות מחדש את הדמויות כדי לפתוח מחדש זיכרונות מימי הילדות, כרוכים בתשוקת ההנצחה של רגעים אלו. האמת ביצירתו טמונה בטבעיות של המצולמים. הדמויות מתוארות על רקע ביתי הכולל מדפי ספרים וחפצים, טלוויזיה ישנה ורהיטי סלון שסגנונם מעיד על התקופה בה צולמו ועל ידי כך מהווים מקור של מידע. גולדשטיין אינו מוציא את הדמויות מהקשרן. הוא משאיר אותן בסביבתן הטבעית ובכך מבליט את ייחודיותן. ההתבוננות המעמיקה בפרטים הקטנים שבחדר, גרמה לו להתחבר ברובד אישי עמוק יותר אל הסביבה והדמויות.

הערות

¹ "מחשבות על הצילום" מאת רולאן בארת, תרגם מצרפתית: דוד ניב, כתר, ירושלים, 1988.

² "הצילום כראי התקופה" מאת סוזן סונטאג, תרגם מאנגלית: יורם ברונובסקי, עם עובד, תל אביב, 1979.

